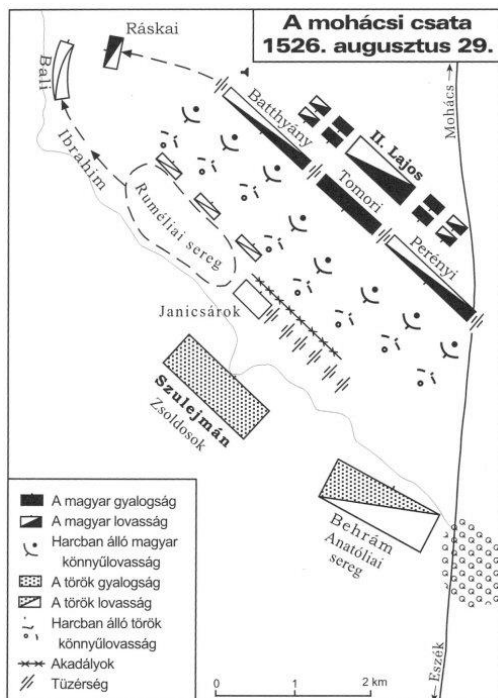

Ismertesse a mohácsi csata jelentőségét valamint az ország életét a háromrészre szakadásig! Mutassa be a három országrész eltérő politikai berendezkedését, egyéb sajátosságait! (Használja a középiskolai történelmi atlaszt!)

Csata térkép.

II. Lajos testének fellelése.

I. János (1526-1541) és I. Ferdinánd (1526-1564) magyar királyok

Országrészt	Királyi Magyarország	Török hódoltság	Erdélyi Fejedelemség (Bethlen Gábor alatt)
Közigazgatás	<ul style="list-style-type: none"> központi hivatallal: helytartósággal rendeleti kormányzás nemesi vármegyék önkormányzatával 	katonai közigazgatás pasák vilajetek (Buda, Eger, Kanizsa, Temesvár) szandzsákok élén: bégek (pl. Fehérvár, Esztergom, Gyula stb.)	rendi alapon: magyar nemesi vármegyék székely székek szász székek ezek önkormányzata és laza kapcsolata a Kápolnai Unióban fejedelmi hivatalok (tanács) rendek háttérbe szorítása vármegyék
Adózás	magyar kamara (az országgyűlés szavazata alapján történő adószedés)	defterdár ráják: 1 Ft kapuadó, harádzs, állami robot és egyéb pénzbeli és terményadók kettős adóztatás kialakulása	kincstartóság
Gazdálkodás	agrárkonjunktúra majorság növekedése robot fokozódása jobbágynak személyes függésének növekedése céhek differenciált fejlődése fejlődik: ötvösség és szabóság, a többi hanyatlók	<ul style="list-style-type: none"> khász-birtok (védett) szpáhi birtok (rablógazdálkodás) termelőerők pusztulása külterjes állattenyésztés a földművelés háttérbe szorul	egyes exporttermékek állami monopóliuma fejedelmi birtokok fejlesztése iparfejlesztés (céhek és céhen kívüli iparoké) bányászat hadüpar kézműesség
Társadalom	jobbágyság növekvő differenciálódása mezővárosi fejlődés főnemesek növekvő befolyása és gazdasági hatalma köznevelés erősödése és vármegyei befolyása vitézlő rend kialakulása	nemzetiségi átrendeződés mezővárosok fejlődése	külföldi mesterek letelepedése (bányászok) szegény és gyenge arisztokrácia mezővárosi fejlődés
Bíraskodás	úriszék	kádi és mufti	úriszék

Értékelési útmutató

Szempontok, kompetenciák	Optimális megoldás	Elérhető pont	Elért pont
A feladat megértése	A vizsgázó feleletében a mohácsi csata tragikus hatásait érzékelteti 1526-41 közötti események ismertetésével; majd bemutatja a három részre szakadt ország életét.	4 pont	
Tájékozódás térben és időben	A vizsgázó időben jól helyezi el T1: mohácsi csata 1526.08.29 T2: 1526-1541 kettős királyválasztás és küzdelmük T3: 1541-1699 három országrész	6 pont	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	Előadásában szakszerűen használja a következő történelmi fogalmakat: K1: nehézlovasság, janicsár K2: Habsburg pártiak, Szapolyai pártiak, királyválasztás K3: három rész, kettős adóztatás, magyar kamara, defterdár, villajet, vármegye, katonai közigazgatás K4: kádi, mufti, úriszék Megállapításai árnyaltak, több szempontúak. Felelete koherens, szerkesztett szöveg, felépítése logikus, arányosan igazodik a téma kifejtéséhez.	10 pont	
Ismeretszerzés, források használata	Feleletében támaszkodik a rendelkezésre álló forrásokra. F1: Használja a történelmi atlaszt. Megállapítja a csata pontos helyét, a három országrész elhelyezkedését. F2: A király halálának tragikus következményeit felismerve a kettős királyválasztás és a polgárháborút, mint negatívumot mutatja be, ismertetve a török tevékenységét. F3: Az egyes országrészek politikai berendezkedése. F4: Az egyes országrészek gazdasági berendezkedése. Megállapítva, hogy a gazdasági kapcsolat nem szűnt meg. F5: Az egyes országrészek társadalmi helyzete. F6: Vác helyzetére történő utalás.	12 pont	
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	Kitérhet a következő tényezőkre: E1: Mohácshoz vezető út. (1505 Rákosi gyűlés, Dózsa, török támadások), a csata információi (Tomori Pál, II. Lajos halála, Szapolyai helyzete, veszteségek) E2: Két politikai tábor, kettős királyválasztás, belső küzdelmek, török akciók (1529 Buda, 1532 Kőszeg Jurisics	18 pont	

	<p>Miklós, 1538 Váradi béke)</p> <p>E3: Három részre szakadás. (János Zsigmond, Fráter György, 1541 Buda eleste II. Szulejmán)</p> <p>E4: Egyesítési kísérlet (gyalui egyezmény, Castaldo, Alvinc)</p> <p>E5: Három országrész élete</p> <p>E6: Egyéni meglátások</p>		
--	---	--	--

